

*Наталія СЕМЕНОВА
Мар'яна РІПАК*

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Методичні рекомендації

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2025

УДК 796.011.3(072)

С30

Рецензенти:

доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор

І. Боднар

(Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського);

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

О. Чичкан

(Львівський державний університет внутрішніх справ)

Рекомендувала до друку вчена рада
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського
(протокол № 9 від 3 липня 2024 року)

С30 Семенова Н.

Теорія і методика фізичного виховання : метод.
рекоменд. / Наталія Семенова, Мар'яна Ріпак. – Львів:
ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2025. – 36 с.

У посібнику представлено підходи до формування у студентів знань з теорії і методики фізичного виховання, для забезпечення теоретичного осмислення ними основ фізичного виховання різних вікових і соціальних груп населення, формування у них необхідного рівня знань для практичного застосування у професійній діяльності.

Для студентів рівня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», учителів, аспірантів, фахівців із фізичного виховання.

УДК 796.011.3(072)

© Семенова Н.В., Ріпак М.О., 2025

© Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Робоча програма навчальної дисципліни	
«Теорія і методика фізичного виховання»	6
1.1. Опис навчальної дисципліни	6
1.2. Програма навчальної дисципліни	
«Теорія і методика фізичного виховання»	7
1.3. Структура навчальної дисципліни	13
Рекомендована література	33
Основна	33
Допоміжна	35

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «**Теорія і методика фізичного виховання**» є формування у студентів знань з теорії і методики фізичного виховання, для забезпечення теоретичного осмислення ними основ фізичного виховання різних вікових і соціальних груп населення, формування у них необхідного рівня знань для практичного застосування у професійній діяльності.

Дисципліну орієнтовано на узагальнення специфічних теоретико-методичних закономірностей фізичного виховання, які вивчають у структурі медико-біологічних, спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних дисциплін, а також у терапії та реабілітації.

У результаті опанування навчальною дисципліною студенти повинні:

знати:

- основні історичні етапи розвитку Теорії і методики фізичного виховання (ТіМФВ) та їхню характеристику, джерела виникнення і розвитку ТіМФВ;
- специфіку завдань і принципів фізичного виховання;
- засоби й методи фізичного виховання, критерії та ознаки їх класифікацій;
- методичні підходи до організації процесу фізичного виховання дітей дошкільного, шкільного віку, студентів і дорослого населення;
- закономірності фізичного розвитку дітей різного віку;
- основи планування, педагогічного контролю й обліку навчального процесу з фізичного виховання з дітьми дошкільного, шкільного віку, студентами;

вміти:

- використовувати отримані знання з теорії і методики фізичного виховання під час розв'язання педагогічних,

навчально-виховних, науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних відмінностей дітей;

- розв'язувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання;
- оцінювати й аналізувати рівень фізичного розвитку та фізичної підготовленості осіб різного віку;
- формувати в дітей, студентів, дорослих систему знань і свідому потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом, навички ведення здорового способу життя.

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання»

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Спеціальність 227 терапія, реабілітація	Рік підготовки: 1-й
Модулів – 2		Семестр: 2-й
Змістових модулів – 4		Лекції: 26 год
Індивідуальне навчальне завдання		Семінарські: 26 год
		Самостійна робота: 68 год
Тижневих годин навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4-6	Рівень вищої освіти: бакалавр	Індивідуальні завдання
		Вид контролю: іспит

Програма навчальної дисципліни складається з двох модулів модулів:

- 1) **МОДУЛЬ 1.** Історичні аспекти виникнення й розвитку ТіМ-ФВ. Фізичне виховання як педагогічний процес.
- а) **Змістовий модуль 1.** Історико-логічний аналіз становлення теорії і методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни.
- б) **Змістовий модуль 2.** Загальна характеристика фізичного виховання як педагогічного процесу. Основні аспекти методики фізичного виховання.
- 2) **МОДУЛЬ 2.** Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання дітей, молоді й дорослого населення.
- а) **Змістовий модуль 3.** Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання дітей раннього віку, дошкільнят та школярів.

б) **Змістовий модуль 4.** Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО та дорослого населення.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 годин / 4 кредити ECTS.

1.2. Програма навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання»

МОДУЛЬ 1. Історичні аспекти виникнення й розвитку ТіМФВ. Фізичне виховання як педагогічний процес.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 . Історико-логічний аналіз становлення теорії і методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни.

— **ТЕМА 1 .** Теорія і методика фізичного виховання як наукова й навчальна дисципліна. Історико-логічний аналіз становлення ТіМФВ.

Предмет ТіМФВ як науки й навчальної дисципліни. Джерела виникнення й розвитку ТіМФВ. Основні історичні етапи розвитку ТіМФВ та їх характеристика. Внесок українських педагогів другої половини ХІХ-першої половини ХХ століття у формування теоретичних основ фізичного виховання. Сучасний етап поглибленого розвитку ТіМФВ як науки. Зв'язок ТіМФВ з іншими науками й навчальними дисциплінами. Базові поняття ТіМФВ. Методи дослідження в ТіМФВ.

— **ТЕМА 2.** Фізичне виховання як соціальне явище й педагогічний процес. Сучасний стан і перспективи реформування національної системи фізичного виховання в Україні.

Чинники, що визначають мету фізичного виховання. Формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом. Специфічність завдань фізичного виховання, визначення ознак, що розподіляють їх на різні групи. Система

фізичного виховання як поняття теорії фізичного виховання. Система фізичного виховання як історично зумовлений тип соціальної практики, фізичного виховання. Аналіз сучасного стану світоглядних, програмно-нормативних, науково-методичних і організаційних основ національної системи фізичного виховання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Загальна характеристика фізичного виховання як педагогічного процесу. Основні аспекти методики фізичного виховання.

— **ТЕМА 3.** Сучасна систематика засобів і методів фізичного виховання. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання.

Засоби фізичного виховання як складники педагогічного процесу. Аналіз підходів до класифікації засобів фізичного виховання та ознак цих класифікацій. Методи фізичного виховання як складники педагогічного процесу. Аналіз підходів до класифікації методів фізичного виховання, аналіз критеріїв та ознак цих класифікацій. Сутність змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання.

— **ТЕМА 4.** Основи методики розвитку рухових якостей.

Поняття про фізичні якості людини та їх характеристика. Загальна характеристика швидкості як фізичної якості людини. Основи методики розвитку швидкості, засоби розвитку й удосконалення. Загальна характеристика сили як фізичної якості людини. Основи методики розвитку сили, засоби розвитку й удосконалення. Загальна характеристика гнучкості як фізичної якості людини. Основи методики розвитку гнучкості, засоби розвитку й удосконалення. Загальна характеристика витривалості як фізичної якості людини. Основи методики розвитку витривалості, засоби розвитку й удосконалення. Загальна характеристика спритності як фізичної якості людини.

Основи методики розвитку спритності, засоби розвитку й удосконалення. Методи визначення рівня розвитку рухових якостей і фізичної підготовленості.

— **ТЕМА 5.** Проблематика формування фізкультурних знань, рухових умінь і навичок у процесі фізичного виховання особистості.

Знання як компонент фізкультурної освіти. Систематизація фізкультурних знань. Чинники, що впливають на формування фізкультурних знань. Поняття про рухові вміння й навички. Особливості виховання моральних якостей у процесі фізичного виховання. Особливості виховання волевових якостей у процесі фізичного виховання. Особливості виховання естетичних смаків у процесі фізичного виховання.

— **ТЕМА 6.** Теоретичні основи керування фізичним вихованням. Прогнозування занять і контроль у фізичному вихованні.

Сутність поняття «управління» в ТiМФВ. Необхідні умови управління фізичним вихованням. Моделювання і прогнозування у фізичному вихованні. Алгоритм програмування занять фізичними вправами. Визначення раціонального рухового режиму. Контроль у фізичному вихованні. Корекція програм занять у процесі фізичного виховання.

МОДУЛЬ 2. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей, молоді й дорослого населення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку, дошкільнят і школярів.

— **ТЕМА 7.** Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку.

Мета й завдання фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільнят. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми дошкільного віку. Особливості

проведення занять з фізичної культури у різних вікових групах. Методика розвитку фізичних якостей. Планування й облік роботи з фізичного виховання в дошкільному закладі. Лікарсько-педагогічний контроль.

— **ТЕМА 8**. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей шкільного віку.

Мета, цілі й завдання фізичного виховання дітей молодшого, середнього та старшого шкільного віку. Анатомо-фізіологічні особливості дітей шкільного віку. Контрольно-якісні показники рівня фізичної культури школярів. Форми фізичного виховання впродовж навчального дня. Характерні риси, зміст й побудова уроку. Технологія планування і його функції. Значення й форми контролю навчального процесу з ФВ. Характеристика позаурочних форм занять школярів.

— **ТЕМА 9**. Диференційоване фізичне виховання школярів. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів.

Зумовленість і значення диференційованого фізичного виховання. Підходи до диференційованого фізичного виховання й критерії диференціації. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів із різним рівнем фізичного розвитку. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів із різним типом тілобудови. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів із різним типом нервової системи. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів її принципи й переваги.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО та дорослого населення.

— **ТЕМА 10**. Соціально-освітні й програмно-нормативні засади фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО.

Соціально-психологічний портрет студентської молоді. Місце ФВ в системі професійної освіти та виховання

студентської молоді. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ЗФПО, ЗВО. Стан й актуальні проблеми реформування системи ФВ студентів ЗФПО, ЗВО з урахуванням вимог сучасності.

— **ТЕМА 11.** Методичні основи фізичного виховання в основному й спортивному навчальному відділеннях.

Форми ФВ студентів ЗФПО, ЗВО та їх взаємозв'язок у послідовному формуванні фізичної культури майбутнього фахівця відповідного рівня. Методичні особливості навчальних занять в основному навчальному відділенні. Методичні особливості навчальних занять у спортивному навчальному відділенні. Сучасні підходи до організації позанавчальних форм ФВ студентів у ЗФПО, ЗВО.

— **ТЕМА 12.** Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні.

Специфіка засобів і методів, що використовують у навчальних заняттях із дисципліни «Фізичне виховання» у спеціальному навчальному відділенні. Особливості методики й способи організації заняття з фізичного виховання у студентів спеціального навчального відділення. Методи контролю за рівнем знань і вмінь з питань відновлення й зміцнення здоров'я засобами фізичної культури. Загальні правила розвитку окремих рухових якостей у разі відхилень у стані здоров'я. Періоди ФВ студентів СНВ. Особливості методики занять із ФВ студентів із різними захворюваннями.

ТЕМА 13. Основи управління процесом фізичного виховання дорослого населення.

Соціальні й біологічні передумови ФВ дорослого населення. Цілі й стратегія управління процесом ФВ дорослих. Мета й завдання ФВ дорослого населення. Основні напрями ФВ дорослого населення. Формування мотивації фізичної активності й фізкультурних знань у дорослого населення. Особливості

методики фізичного виховання осіб першого й другого зрілого віку. Особливості методики фізичного виховання осіб похилого й старшого віку. Педагогічний контроль у фізичному вихованні дорослого населення.

1.3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Разом	Серед них		
лек.		сем.	с. р.	
1	2	3	4	5
МОДУЛЬ 1				
Змістовий модуль 1. Історико-логічний аналіз становлення теорії і методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни				
Тема 1. Теорія і методика фізичного виховання як наукова й навчальна дисципліна. Історико-логічний аналіз становлення ТiМФВ	10	2	2	6
Тема 2. Фізичне виховання як соціальне явище й педагогічний процес. Сучасний стан і перспективи реформування національної системи фізичного виховання в Україні	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4	12
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика фізичного виховання як педагогічного процесу. Основні аспекти методики фізичного виховання				
Тема 3. Сучасна систематика засобів і методів фізичного виховання. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання	10	2	2	6
Тема 4. Основи методики розвитку рухових якостей	10	2	2	6
Тема 5. Проблематика формування фізкультурних знань, рухових умінь і навичок у процесі фізичного виховання особистості	10	2	2	6
Тема 6. Теоретичні основи управління фізичним вихованням. Прогнозування занять і контроль у фізичному вихованні	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 2	40	8	8	24
Усього годин МОДУЛЬ 1	60	12	12	36

МОДУЛЬ 2				
Змістовий модуль 3. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку, дошкільнят і школярів				
Тема 7. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку і дошкільнят	9	2	2	5
Тема 8. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей шкільного віку	9	2	2	5
Тема 9. Диференційоване фізичне виховання школярів. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем 3	27	6	6	15
Змістовий модуль 4. Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання студентів ЗФПО, ФВО й дорослого населення				
Тема 10. Соціально-освітні й програмно-нормативні засади фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО	9	2	2	5
Тема 11. Методичні основи фізичного виховання в основному й спортивному навчальному відділеннях	8	2	2	4
Тема 12. Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні	8	2	2	4
Тема 13. Основи управління процесом фізичного виховання дорослого населення	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 4	33	8	8	17
Усього годин МОДУЛЬ 2	60	14	14	32
Разом	120	26	26	68

1.3.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія і методика фізичного виховання як наукова й навчальна дисципліна. Історико-логічний аналіз становлення ТІМФВ	2
2	Фізичне виховання як соціальне явище й педагогічний процес. Система фізичного виховання	2
3	Засоби й методи фізичного виховання. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Основи методики розвитку рухових якостей	2
5	Проблематика формування фізкультурних знань, рухових вмінь і навичок у процесі фізичного виховання особистості	2
6	Теоретичні основи управління фізичним вихованням. Прогнозування занять і контроль у фізичному вихованні	2
7	Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку й дошкільнят	2
8	Теоретико-методичні основи фізичного виховання школярів	2
9	Диференційоване фізичне виховання школярів. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів	2
10	Соціально-освітні й програмно-нормативні засади фізичного виховання студентів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої освіти	2
11	Методичні основи фізичного виховання в основному й спортивному навчальному відділеннях	2
12	Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні	2
13	Основи управління процесом фізичного виховання дорослого населення	2
Разом		26

1.3.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
Історичні аспекти виникнення й розвитку ТiМФВ. Фізичне виховання як педагогічний процес		
1	Тема 1. Теорія і методика фізичного виховання як наукова й навчальна дисципліна. Історико-логічний аналіз становлення ТiМФВ	2
2	Тема 2. Фізичне виховання як соціальне явище й педагогічний процес. Сучасний стан і перспективи реформування національної системи фізичного виховання в Україні	2
3	Тема 3. Сучасна систематика засобів і методів фізичного виховання. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання	2
4	Тема 4. Основи методики розвитку рухових якостей	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5	Тема 5. Проблематика формування фізкультурних знань, рухових умінь і навичок у процесі фізичного виховання особистості	2
6	Тема 6. Теоретичні основи управління фізичним вихованням. Прогнозування занять і контроль у фізичному вихованні	2
Модуль 2 Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання дітей, молоді й дорослого населення		
7	Тема 7. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку й дошкільнят	2
8	Тема 8. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей шкільного віку	2
9	Тема 9. Диференційоване фізичне виховання школярів. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів	2
10	Тема 10. Соціально-освітні й програмно-нормативні засади фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО	2
11	Тема 11. Методичні основи фізичного виховання в основному й спортивному навчальному відділеннях	2
12	Тема 12. Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні	2
13	Тема 13. Основи управління процесом фізичного виховання дорослого населення	2
Разом		26

Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготуватись до дискусії «Сучасні підходи до тлумачення понять: «фізична культура особистості», «фізичний розвиток», «фізичні якості»».	6
2	Традиції української народної культури як передумова формування національної системи ФВ	6
3	Ознайомитися із сучасним тлумаченням «рухові задатки», «рухові здібності», «рухові якості», «рухова обдарованість», «талант» та визначенням взаємозв'язку між ними	6
4	Дібрати засоби й методи фізичного виховання для дітей першого або другого року життя. Скласти орієнтоване заняття фізичними вправами для дітей цієї вікової групи	7

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5	Добрати вправи для занять фізичною культурою з дітьми дошкільного віку (відповідно до вікової групи) скласти орієнтований конспект заняття фізичними вправами. Скласти комплекс фізкультхвилинки для дітей молодшого шкільного віку	7
6	Позаурочні форми організації занять фізичними вправами з учнями СМГ (ввідна гімнастика, рухливі перерви, години здоров'я, самостійні заняття фізичними вправами) (тези для усного виступу на семінарі). Скласти комплекс коригувальної гімнастики для дітей із вадами постави	6
7	Підготувати інформаційне повідомлення, доповідь, реферат на тему «Загартування як засіб оздоровлення й фізичного виховання»	6
8	Підготувати доповідь на «круглий стіл» на тему «Стан й актуальні проблеми реформування системи ФВ студентів закладів фахової передвищої освіти (ФПО), закладів вищої освіти (ЗВО) з урахуванням вимог сучасності»	8
9	Підготувати інформаційне повідомлення, доповідь, реферат на тему: «Специфіка фізичної підготовки й фізичного виховання у вищих військових навчальних закладах і закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання»	8
10	Підготувати інформаційне повідомлення, доповідь, реферат на тему «Використання нетрадиційних систем оздоровлення й фізичного вдосконалення у ФВ дорослого населення»	8
Разом		68

1.3.3. Плани семінарських занять

МОДУЛЬ 1. Історичні аспекти виникнення й розвитку ТiМФВ.

Фізичне виховання як педагогічний процес

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історико-логічний аналіз становлення теорії і методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 1.** Теорія і методика фізичного виховання як наукова й навчальна дисципліна. Історико-логічний аналіз становлення ТiМФВ

1. Предмет ТiМФВ як наукової і навчальної дисципліни.

2. Джерела виникнення й розвитку ТіМФВ.
3. Основні історичні етапи розвитку ТіМФВ та їх характеристика.
4. Внесок українських педагогів другої половини ХІХ-першої половини ХХ століття у формуванні теоретичних основ фізичного виховання.
5. Сучасний етап поглибленого розвитку ТіМФВ як науки.
6. Зв'язок ТіМФВ з іншими науками й навчальними дисциплінами.
7. Базові поняття ТіМФВ.
8. Методи дослідження в ТіМФВ.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 2.** Фізичне виховання як соціальне явище та педагогічний процес. Сучасний стан та перспективи реформування національної системи фізичного виховання в Україні

1. Чинники, що визначають мету фізичного виховання.
2. Формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом.
3. Специфічність завдань фізичного виховання, визначення ознак, що розподіляють їх на різні групи.
4. Система фізичного виховання як поняття теорії фізичного виховання.
5. Система фізичного виховання як історично зумовлений тип соціальної практики, фізичного виховання.
6. Аналіз сучасного стану світоглядних, програмно-нормативних, науково-методичних і організаційних основ національної системи фізичного виховання.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Загальна характеристика фізичного виховання як педагогічного процесу. Основні аспекти методики фізичного виховання.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 3.** Сучасна систематика засобів і методів фізичного виховання. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання.

1. Засоби фізичного виховання як складники педагогічного процесу.
2. Аналіз підходів до класифікації засобів фізичного виховання й ознак цих класифікацій.
3. Методи фізичного виховання як складники педагогічного процесу.
4. Аналіз підходів до класифікації методів фізичного виховання, аналіз критеріїв та ознак цих класифікацій.
5. Сутність змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання.

Метод організації студентів на семінарському занятті – робота в малих групах (груповий).

Методи навчання – аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – опитування лідерів груп у кінці заняття. Оцінюють роботу малої групи над ситуацією та роботу кожного студента.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 4.** Основи методики розвитку рухових якостей

1. Поняття про фізичні якості людини та їх характеристика.

2. Загальна характеристика швидкості як фізичної якості людини. Основи методики розвитку швидкості, засоби розвитку й удосконалення.
3. Загальна характеристика сили як фізичної якості людини. Основи методики розвитку сили, засоби розвитку й удосконалення.
4. Загальна характеристика гнучкості як фізичної якості людини. Основи методики розвитку гнучкості, засоби розвитку й удосконалення.
5. Загальна характеристика витривалості як фізичної якості людини. Основи методики розвитку витривалості, засоби розвитку й удосконалення.
6. Загальна характеристика спритності як фізичної якості людини. Основи методики розвитку спритності, засоби розвитку й удосконалення.
7. Методи визначення рівня розвитку рухових якостей і рівня фізичної підготовленості.

Метод організації студентів на семінарському занятті – робота в малих групах (груповий).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 5.** Проблематика формування фізкультурних знань, рухових умінь і навичок у процесі фізичного виховання особистості

1. Знання як компонент фізкультурної освіти.
2. Систематизація фізкультурних знань.
3. Чинники, що впливають на формування фізкультурних знань.
4. Поняття про рухові вміння й навички.
5. Особливості виховання моральних якостей у процесі фізичного виховання.

6. Особливості виховання вольових якостей у процесі фізичного виховання.
7. Особливості виховання естетичних смаків у процесі фізичного виховання.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 6.** Теоретичні основи управління фізичним вихованням. Прогнозування занять і контроль у фізичному вихованні

1. Сутність поняття «управління» в ТіМФВ.
2. Необхідні умови управління фізичного виховання.
3. Моделювання у фізичному вихованні.
4. Прогнозування у фізичному вихованні.
5. Алгоритм програмування занять фізичними вправами.
6. Визначення раціонального рухового режиму.
7. Контроль у фізичному вихованні.
8. Корекція програм занять.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота в академічній групі (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, фронтальне бліц-опитування.

МОДУЛЬ 2. Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання дітей, молоді й дорослого населення

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку, дошкільнят й школярів

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 7.** Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей раннього віку й дошкільнят.

1. Мета й завдання фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.
2. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільнят.
3. Методика проведення занять із фізичної культури з дітьми дошкільного віку.
4. Особливості проведення занять із фізичної культури в різних вікових групах. Методика розвитку фізичних якостей.
5. Планування й облік роботи з фізичного виховання в дошкільному закладі.
6. Лікарсько-педагогічний контроль.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 8.** Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей шкільного віку

1. Мета, цілі й завдання фізичного виховання дітей молодшого, середнього та старшого шкільного віку.
2. Анатомо-фізіологічні особливості дітей шкільного віку.
3. Контрольно-якісні показники рівня фізичної культури школярів.
4. Форми фізичного виховання впродовж навчального дня.
5. Характерні риси, зміст і побудова уроку.
6. Технологія планування і його функції.
7. Значення і форми контролю навчального процесу з ФВ.
8. Характеристика позаурочних форм занять школярів.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, дискусія.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 9.** Диференційоване фізичне виховання школярів. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів

1. Зумовленість і значення диференційованого фізичного виховання.
2. Підходи до диференційованого фізичного виховання й критерії диференціації.
3. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів із різним рівнем фізичного розвитку.
4. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів із різним типом будови тіла.
5. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів із різним типом нервової системи.
6. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів її принципи й переваги.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Теоретико-методичні аспекти фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО та дорослого населення

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 10.** Соціально-освітні й програмно-нормативні засади фізичного виховання студентів ЗФПО, ЗВО

1. Соціально-психологічний портрет студентської молоді.
2. Місце ФВ в системі професійної освіти й виховання студентської молоді.

3. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ЗВО, ЗФПО.
4. Стан й актуальні проблеми реформування системи ФВ студентів ЗВО і ЗФПО з урахуванням вимог сучасності.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний)

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 11.** Методичні основи фізичного виховання в основному й спортивному навчальному відділеннях

1. Форми ФВ студентів ЗФПО, ЗВО та їх взаємозв'язок у послідовному формуванні фізичної культури майбутнього фахівця відповідного рівня.
2. Методичні особливості навчальних занять в основному навчальному відділенні.
3. Методичні особливості навчальних занять у спортивному навчальному відділенні.
4. Сучасні підходи до організації позанавчальних форм ФВ студентів у ЗФПО, ЗВО.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 12.** Методичні основи фізичного виховання в спеціальному навчальному відділенні

1. Специфіка засобів і методів, що використовують у навчальних заняттях із дисципліни «Фізичне виховання» у спеціальному навчальному відділенні.

2. Особливості методики й способи організації заняття з фізичного виховання у студентів спеціального навчального ідділення.
3. Методи контролю за рівнем знань й вмій з питань відновлення й зміцнення здоров'я засобами фізичної культури.
4. Загальні правила розвитку окремих рухових якостей у разі відхилень у стані здоров'я.
5. Періоди ФВ студентів СНВ.
6. Особливості методики занять із ФВ студентів із різними захворюваннями.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний)

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування впродовж заняття.

— **СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ № 13.** Основи управління процесом фізичного виховання дорослого населення

1. Соціальні й біологічні передумови ФВ дорослого населення.
2. Цілі й стратегія управління процесом ФВ дорослих.
3. Мета й завдання ФВ дорослого населення.
4. Основні напрями ФВ дорослого населення.
5. Формування мотивації фізичної активності й фізкультурних знань у дорослого населення.
6. Особливості методики фізичного виховання осіб першого й другого зрілого віку.
7. Особливості методики фізичного виховання осіб похилого й старшого віку.
8. Педагогічний контроль у фізичному вихованні дорослого населення.

Метод організації студентів на семінарському занятті – фронтальна робота із студентами академічної групи (фронтальний).

Методи навчання – метод слова, методичні прийоми: бесіда, аналіз конкретних ситуацій.

Методи контролю – усне опитування, оцінювання самостійної роботи.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Студенти, які навчаються за графіком сприяння (індивідуальним графіком), оволодівають змістом модулів навчальної дисципліни згідно із графіком, який погоджують із викладачем. Для якісного засвоєння матеріалу курсу студенти готують матеріали самопідготовки, виконують самостійні роботи. Для перевірки знань студентів здійснюється поточний контроль під час проведення семінарських занять і консультування в усній та письмовій формах, написання тестових завдань.

Завершується процес вивчення курсу складанням іспиту.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

На лекційних заняттях застосовують словесні й наочні методи навчання. Лекції супроводжуються мультимедійними презентаціями.

Під час проведення семінарських занять застосовують групові й індивідуальні методи організації діяльності студентів.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній і письмовій формах (усне опитування, тестова перевірка знань, перевірка самостійних робіт).

Підсумковий контроль – іспит у II семестрі.

10. ВИМОГИ ДО ІСПИТУ

1. Предмет ТiМФВ як науки й навчальної дисципліни.
2. Джерела виникнення й розвитку ТiМФВ.
3. Основні історичні етапи розвитку й становлення ТiМФВ як наукової і навчальної дисципліни.
4. Вихідні поняття ТiМФВ («фізична культура», «фізичне виховання», «фізична рекреація», «система фізичного виховання», «спорт»), їх сучасне трактування.

5. Характеристика поняття «фізичний розвиток». Чинники, що зумовлюють параметри фізичного розвитку людини.
6. Сучасний стан системи фізичного виховання в Україні (характеристика світоглядних, правових, програмно-нормативних, теоретико-методичних, організаційних основ).
7. Шляхи реформування національної системи фізичного виховання в Україні.
8. Основні завдання фізичного виховання (освітні, оздоровчі, виховні).
9. Характеристика засобів фізичного виховання.
10. Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання, їх класифікація.
11. Характеристика загальних принципів фізичного виховання.
12. Характеристика дидактичних принципів фізичного виховання.
13. Характеристика специфічних принципів фізичного виховання.
14. Поняття «методи» й «методичні прийоми». Класифікація методів фізичного виховання.
15. Методи навчання рухових дій.
16. Методи вдосконалення й закріплення рухових дій.
17. Методи вдосконалення рухових якостей.
18. Знання як компонент фізкультурної освіти. Систематизація фізкультурних знань.
19. Сутність поняття «управління» в ТіМФВ.
20. Необхідні умови управління ФВ.
21. Моделювання як умова управління процесом ФВ.
22. Алгоритм програмування занять фізичними вправами.
23. Мета й види контролю.
24. Особливості попереднього, оперативного, поточного й етапного контролю.
25. Мета й завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку.
26. Засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.

27. Організаційні форми фізичного виховання дітей дошкільного віку.
28. Особливості проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі дня дошкільнят.
29. Організація і проведення занять із фізичної культури з дітьми дошкільного віку.
30. Загальні вимоги до добору вправ ігрового характеру для застосування у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
31. Мета й завдання фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку.
32. Шляхи активізації формування звички до занять фізичними вправами на уроках фізичної культури.
33. Характеристика словесних методів навчання рухових дій і особливості їх використання в навчанні техніки фізичних вправ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
34. Характеристика наочних методів навчання рухових дій і особливості їх використання в навчанні техніки фізичних вправ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
35. Характеристика практичних методів навчання рухових дій і особливості їх використання в навчанні техніки фізичних вправ дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
36. Характеристика першого етапу навчання рухових дій. Завдання етапу. Методи навчання техніки.
37. Характеристика другого етапу навчання рухових дій. Завдання етапу. Методи навчання техніки.
38. Характеристика третього етапу навчання рухових дій. Завдання етапу. Методи навчання техніки.
39. Характеристика урочних форм занять фізичною культурою.
40. Структура уроку фізичної культури.
41. Завдання й зміст підготовчої частини уроку.
42. Завдання й зміст основної частини уроку.
43. Завдання й зміст заключної частини уроку.

44. Розв'язання освітніх завдань на уроках фізичної культури.
Типи уроків.
45. Розв'язання оздоровчих завдань на уроках фізичної культури.
46. Розв'язання виховних завдань на уроках фізичної культури.
47. Методичні і організаційні умови проведення фізкультурхвилин і фізкультпауз.
48. Організація і методика проведення спортивно-масових заходів у навчальному закладі (школі, ПТУ, ЗПФО).
49. Організація і методика проведення «рухливої перерви».
50. Загальна характеристика позаурочних форм фізичного виховання школярів.
51. Форми фізичного виховання в режимі дня школяра.
52. Позакласні форми фізичного виховання школярів.
53. Завдання фізичного виховання учнів середнього й старшого шкільного віку.
54. Особливості проведення й організації уроків з фізичного виховання з дітьми середнього та старшого шкільного віку.
55. Особливості організації та проведення позаурочних форм занять із дітьми середнього й старшого шкільного віку.
56. Розподіл школярів на медичні групи для занять фізичними вправами.
57. Підходи до організації уроків фізичної культури з учнями спеціальної медичної групи.
58. Загальні методичні рекомендації до проведення занять фізичними вправами з учнями СМГ.
59. Особливості застосування коригувальної гімнастики для профілактики порушень постави.
60. Оздоровче значення й особливості застосування загартувальних процедур у ФВ школярів.
61. Значення й форми контролю навчального процесу з фізичного виховання.

62. Особливості проведення педагогічного контролю в учнів середнього й старшого віку.
63. Мета, завдання, фізичного виховання студентів ЗВО.
64. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ЗВО.
65. Рекомендована структура й обсяг навчальних занять із фізичного виховання для студентів різних категорій і груп згідно з програмою ФВ студентів ЗВО.
66. Характеристика контингенту основного навчального відділення й конкретизація завдань стосовно до його особливостей.
67. Характеристика контингенту спортивного навчального відділення й диференціація завдань залежно від їхньої спортивної обдарованості та перспектив спортивного вдосконалення.
68. Специфіка засобів і методів, що використовуються у навчальних заняттях із дисципліни «Фізичне виховання» у спеціальному навчальному відділенні.
69. Особливості методики занять із студентами груп А, Б і В спеціального навчального відділення.
70. Використання сучасних фізкультурно-оздоровчих технологій у фізичному вихованні студентів (на прикладі фітнес-програм).
71. Мета й завдання ФВ дорослого населення.
72. Основні напрями ФВ дорослого населення.
73. Розподіл дорослих на групи для занять фізичними вправами.
74. Організація процесу фізичного виховання студентів із послабленим здоров'ям у вищих навчальних закладах.
75. Форми ФВ студентів ЗВО, ЗФПО та їх взаємозв'язок у послідовному формуванні фізичної культури майбутнього фахівця відповідного рівня.
76. Загальна характеристика сили як фізичної якості людини.
77. Загальна характеристика швидкості як фізичної якості людини.
78. Загальна характеристика витривалості.

79. Загальна характеристика гнучкості.
80. Загальна характеристика спритності як фізичної якості людини.
81. Особливості виховання морально-вольових якостей у процесі фізичного виховання.
82. Особливості виховання естетичних смаків у процесі фізичного виховання.
83. Характеристика рухових умінь і навичок та закономірності їх формування.
84. Прогнозування у ФВ.
85. Мета, завдання, фізичного виховання студентів ЗФПО.
86. Програмно-нормативне забезпечення ФВ студентів ЗФПО.
87. Рекомендована структура та обсяг навчальних занять із фізичного виховання для студентів різних категорій і груп згідно із програмою ФВ студентів ЗФПО.
88. Зумовленість і значення диференційованого фізичного виховання, критерії диференціації.
89. Особливості диференційованого фізичного виховання учнів з урахуванням відмінностей у статі, фізичного розвитку, типі тілобудови, тощо.
90. Інклюзивна освіта у фізичному вихованні школярів, її принципи й переваги.

II. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Система оцінювання модулів

Критерії оцінювання	Модулі		
	1	2	Максимальна сума балів
Активність студента на занятті: виступи, доповнення, участь у диспутах (0–3 бала за заняття)	18	20	38
Підсумкова контрольна робота, тести	3	3	6
Реферат, презентація	3	3	6
Максимальна сума за модуль	24	26	50

На іспиті студент може отримати від 0 до 50 балів, які додають до балів, набраних за два модулі впродовж семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
68–74	D	задовільно	
61–67	E		
35–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. Боднар І. Диференційоване фізичне виховання : навч. посіб. / Іванна Боднар. - Львів : ЛДУФК, 2017. - 197 с.
2. Боднар І. Інтегративне фізичне виховання школярів різних медичних груп: монографія. / Іванна Боднар. - Львів : ЛДУФК, 2014. - 316 с.
3. Боднар І. Р. Теорія, методика та організація фізичного виховання учнів у спеціальній медичній групі : навч. посіб. / І. Р. Боднар. - Львів : ЛДУФК, 2013. - 170 с.
4. Боднарчук О. Активне дозвілля учнів молодших класів : метод. посіб. / Олена Боднарчук, Софія-Євгенія Боднарчук, Маркіян Стефанишин. - Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2022. - 32 с.
5. Боднарчук О. Теорія і методика фізичного виховання : курс лекцій / Олена Боднарчук, Наталія Семенова, Маркіян Стефанишин. - Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2023. - 186 с.
6. Використання тренажерного обладнання в розвитку фізичних якостей студентів : навч. посіб. / Філінков В. І., Пристинський В. М. - Краматорськ : ДДМА, 2017. - 207 с.
7. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. - Суми: ВДТ «Універсальна книга», 2004. - 428 с.
8. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей. - Львів: Штабар, 1997. - 208 с.
9. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту: проект. // Спортивна газета, 4 грудня 2003.
10. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура» / М. М. Єфименко. — Тернопіль : Мандрівець, 2014. — 52 с.

11. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять : навч. посіб. / уклад. С. П. Дудіцька. – Чернівці : Чернівецька нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 218 с.
12. Резолюція I спортивного конгресу України. –// Спортивна газета, 2 квітня – 5 квітня 2004.
13. Семенова Н. В. Теорія, методика й організація фізичного виховання дітей із різними нозологіями в закладах дошкільної та загальної середньої освіти [Текст] : навчально-методичний посібник / Н. В. Семенова, І. Р. Боднар. - Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2023. - 256 с.
14. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. – Київ : Олімпійська література, 2008. – Т. 1. – 391 с. ; Т. 2. – 366 с.
15. Фізичне виховання. Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III-IV рівні акредитації. – Київ, МОІНУ, 2003, 33 с.
16. Цільова комплексна програма „Фізичне виховання здоров'я нації”. – Київ 1998. – 48 с.
17. Чичкан О. А. Фізичне виховання у схемах : навч.-метод. посіб. / О. А. Чичкан, М. М. Кость. - Львів : ЛДУВС, 2011. - 104 с.
18. Шиян Б. М. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту : навч. посіб. / Б. М. Шиян, В. Г. Папуша. – Харків. : ОВС, 2005. – 208 с. – ISBN 966-7858-39-1.
19. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 ч. / Б. М. Шиян. – Тернопіль. : Навчальна книга – Богдан, 2004. – Ч. 1. – 272 с. ; Ч. 2. – 248 с.
20. Шиян Б. М. Методика фізичного виховання школярів (Практикум). – Львів: Світ, 1993.- 184 с.

21. Теорія фізичного виховання. / Шиян Б. М., Папуша В. Г., Приступа Є. Н. - Львів: ЛОНМІО, 1996. - 220 с.

Допоміжна

1. Романенко В. В., Куц О. С. Рухова активність і фізичний стан студенток .
2. Дубогай О. Д. Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / О. Д. Дубогай, А. В. Цьось. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 276 с.
3. Семенова Н. Теорія, методика й організація фізичного виховання дітей із різними нозологіями в закладах дошкільної та загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Наталія Семенова, Іванна Боднар, Олена Боднарчук. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2023. – 256 с.

Навчальне видання

СЕМЕНОВА Наталя Василівна,
РІПАК Мар'яна Олексіївна

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Методичні рекомендації

Випусковий редактор
Оксана БОРИС

Редактор
Єлизавета ЛУПИНІС

Комп'ютерне верстання і дизайн **Влади ЧЕРНОЛУЦЬКОЇ**

Підписано до друку 21.03.2025. Формат 60x84/16.
Папір офсет. Гарнітура Literata, Lato. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 2,09. Обл. вид. арк. 1,64.
Зам. № 318.

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

Редакційно-видавничий відділ
79007, м. Львів, вул. Костюшка, 11
тел. +38 (032) 261-59-90
<http://www.ldufk.edu.ua/>
e-mail: redaktor@ldufk.edu.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
та книгорозповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 6963 від 5.11.2019 р.